

Szczecin, dnia 21.03 2013

Opinia Konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego dotyczącego podawania leku cytostatycznego metotreksat w warunkach oddziału ginekologicznego.

W odpowiedzi na zapytanie uprzejmie wyjaśniam, że nazwa Metex jest nazwą handlową leku, którego substancją czynną jest metotreksat.

- Metex zawiera roztwór metotreksatu w bezpiecznej, gotowej do podania (użycia) w ampułkostrzykawce, zgodnie ze wskazaniem i zleceniem lekarza.
- Metex jest lekiem dopuszczonym do obrotu, wydawanym na receptę wystawioną przez lekarza.
- Zgodnie z ulotką będącą integralną częścią karty charakterystyki produktu leczniczego, Metex podawany może być przez lekarza/pielęgniarkę we wstrzyknięciach.
- Lek Metex można wstrzykiwać domięśniowo, dożylnie lub podskórnym przez lekarza/pielęgniarkę.

Rozporządzenie z dnia 19 czerwca 1996 roku, w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy przygotowywaniu, podawaniu i przechowywaniu leków cytostatycznych w zakładach opieki zdrowotnej, określa warunki pracy pracowników zatrudnionych przy, m.in. podawaniu leków cytostatycznych.

Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o prawie farmaceutycznym mówi, że w odniesieniu do aptek szpitalnych usługą farmaceutyczną jest przygotowywanie leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych. W związku z tym leki cytostatyczne w dawkach dziennych powinny być przygotowywane przez apteki szpitalne.

Pielęgniarka wykonuje swój zawód w oparciu o:

- Ustawę z dnia 5 lipca 1996r. o zawodzie pielęgniarki i położnej, z późniejszymi zmianami,
- Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej,
- Kodeks pracy,
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorstwami (Dz. U. 2011 nr 151, poz. 896).

Pielęgniarka/położna może odmówić wykonania zlecenia lekarskiego w następujących okolicznościach:

- Jeżeli pojawiły się po podjęciu przez lekarza decyzji o zleceniu lekarskim nowe okoliczności wymagające weryfikacji postępowania leczniczego lub wręcz stojących z nim w sprzeczności,
- Jeżeli wykonanie świadczenia zdrowotnego jest niezgodne z sumieniem pielęgniarki/położnej,
- Jeżeli wykonanie świadczenia zdrowotnego jest niezgodne z zakresem posiadanych przez nią kwalifikacji.

Odmowa wykonania zlecenia lekarskiego wiąże się z dopełnieniem następujących warunków:

- Niezwłocznie na piśmie należy zgłosić swojemu przełożonemu lub osobie zlecającej przyczynę odmowy,
- Pielęgniarka/położna ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego o takiej odmowie i wskazanie realnych możliwości uzyskania tego świadczenia u innej pielęgniarki/położnej lub w innym podmiocie leczniczym,
- Udokumentować i uzasadnić fakt odmowy wykonania świadczenia zdrowotnego w dokumentacji medycznej pacjenta.

Przed dopuszczeniem pracownika do pracy na konkretnym stanowisku bezpośredni przełożony lub osoba przez niego upoważniona przeprowadza szkolenie wstępne/uzupełniające, które ma na celu przygotowanie pracownika do pracy.

Szkolenie to obejmuje: omówienie elementów pomieszczenia, w którym ma pracownik pracować, elementów stanowiska roboczego, mającego wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy, przebiegu procesu pracy w komórce organizacyjnej oraz czynników środowiska, zagrożeń tam występujących, a także sposobów ochrony przed tymi zagrożeniami.

W związku z tym pielęgniarki mogą podawać w oddziale ginekologicznym lek metotreksat gotowy z ampułkostrzykawki, a także gdy oddział jest wyposażony w pomieszczenie do przygotowania leków cytostatycznych i lub, jeśli lek w dawce dziennej był przygotowany przez aptekę szpitalną .

Z poważaniem
Marzena Kaczmarek

Konsultant wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego woj. zachodniopomorskiego.